

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Martiny Vernerové a JUDr. Jiřího Derfla ve věci

navrhovatelky: **Ing. J. P.**, narozena X,
bytem třída X,

a

- účastníků řízení:
- 1) **Městský úřad Roudnice nad Labem**,
sídlem Karlovo náměstí 21, 413 01 Roudnice nad Labem,
 - 2) **ANO 2011**,
jednající volebním zmocněncem Z. P.,
bytem X,
 - 3) **ODS a KDU-ČSL**,
jednající volební zmocněnkyní R. S.,
bytem X,
 - 4) **SPOLEČNĚ PRO ROUDNICE N. L.**,
jednající volebním zmocněncem P. U.,
bytem X,
 - 5) **Česká pirátská strana**,
jednající volební zmocněnkyní Z. P.,
bytem X,
 - 6) **Svoboda a přímá demokracie (SPD)**,
jednající volební zmocněnkyní Mgr. L. H.,
bytem X,
 - 7) **Akce R**,
jednající volební zmocněnkyní Mgr. A. V.,
bytem X,

o návrhu na neplatnost voleb, neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidátů ve volbách do Zastupitelstva města Roudnice nad Labem konaných ve dnech 23. a 24. září 2022,

takto:

I. Návrh se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem ze dne 7. 10. 2022, doručeným zdejšímu soudu téhož dne, tj. v zákonem stanovené desetidenní lhůtě, se navrhovatelka podle § 60 odst. 2 až 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) ve spojení s § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhala vyslovení neplatnosti voleb, neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidátů ve volbách do Zastupitelstva města Roudnice nad Labem konaných ve dnech 23. a 24. září 2022.

Návrh

2. V návrhu navrhovatelka namítala, že při sčítání hlasů okrskovými volebními komisemi ve volebních okrscích č. 1, 4 a 9 a při posuzování hlasovacích lístků došlo k závažným pochybením. Tím mohla být podle navrhovatelky porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který hrubě ovlivnil zveřejněné výsledky. Navrhovatelka upozornila na to, že výsledky hlasování ze zmíněných volebních okrsků byly odevzdány jako poslední, výrazně později než z ostatních okrsků. Z těchto důvodů navrhovatelka požadovala přepočítání hlasů v jednotlivých okrscích.

Vyjádření účastníků řízení

3. Městský úřad Roudnice nad Labem (dále jen „volební orgán“) ve svém vyjádření k návrhu uvedl, že na předávacím místě v jeho budově byly Českému statistickému úřadu předávány výsledky nejen třinácti okrskových volebních komisí ustavených pro volby do Zastupitelstva města Roudnice nad Labem, ale od všech volebních komisí z obvodu obce s rozšířenou působností, kterých bylo celkem 62. Po předání výsledků od okrskových volebních komisí, na které poukazovala navrhovatelka, následovaly ještě další volební komise, které zpracovávaly údaje o hlasování menšího počtu voličů, pracovaly s menším počtem kandidátů a volebních stran, tudíž volební okrsky č. 1, 4 a 9 nijak nevybočovaly z běžného času předání. Volební orgán zdůraznil, že důležitá je správnost postupu komise, nikoli rychlost, a konstatoval, že všechny okrskové volební komise splnily svou povinnost podle § 43 odst. 1 volebního zákona a dodržely mezní lhůtu stanovenou v odstavci 2 téhož ustanovení, neboť poslední zápis byl vyhotoven čtyři hodiny po ukončení hlasování a neprodleně byl předán ke zpracování. Čas vyhotovení zápisu o hlasování a jeho podepsání volební komisí podle volebního orgánu nevypovídá o tom, zda komise správně určila výsledky hlasování; z času totiž nelze zjistit, zda převažovaly hlasovací lístky s hlasem pouze pro jednu volební stranu, nebo volební lístky s hlasy pro jednotlivé kandidáty napříč volebním spektrem. Volební orgán dodal, že postup volební komise před vlastním zjišťováním výsledku voleb podle § 40 volebního zákona je zcela individuální a odvíjí se mimo jiné od velikosti a uspořádání volební místnosti (některé je třeba napřed uklidit, odnést zástěnu, připravit prostor pro sčítání). Připomněl, že zapisovatelé komisí jsou pečlivě vybíráni z řad zaměstnanců města, většinou mají dlouholeté zkušenosti na úseku voleb, které si navzájem předávají, a že každá volební strana měla možnost nominovat do každé okrskové volební komise svého zástupce, aby dohlížel na správný průběh voleb.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Některé volební strany tohoto práva zcela nevyužily, proto starosta jmenoval zbývajících členy z řad občanů. Všichni členové okrskových volebních komisí pak byli pozváni na první zasedání okrskových volebních komisí, obdrželi brožuru Zákony a brožuru Pokyny pro OVK k postupu při zjišťování výsledků, a měli možnost se zúčastnit školení, čehož někteří využili. Podle volebního orgánu byla po celou dobu voleb pro všech 62 okrskových volebních komisí zajištěna metodická pomoc. Volební orgán uzavřel, že všichni členové okrskových volebních komisí podepsali Zápis o výsledku hlasování bez výhrad a svým podpisem stvrdili soulad zápisu se skutečností a to, že volby proběhly bez problémů. Požadavek na přepočítání hlasů označil volební orgán za nedůvodný a navrhl, aby soud podaný návrh zamítl.

4. Ostatní účastníci řízení (jednotlivé volební strany) se k návrhu nevyjádřili.

Posouzení věci soudem

5. Soud předesílá, že podle § 90 odst. 1 s. ř. s. se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je výše uvedený volební zákon (zákon č. 491/2001 Sb.), podle jehož § 60 odst. 1 se podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, přičemž návrh je třeba podat nejpozději deset dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.
6. Před vlastním meritorním projednáním podaného návrhu se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány nějaké překážky, které by mu bránily o předmětném návrhu věcně rozhodnout. Dospěl přitom k závěru, že žádné takové překážky nejsou dány, neboť návrh byl podán u věcně a místně příslušného soudu v zákonem stanovené desetidenní lhůtě po vyhlášení výsledků voleb a navrhovatelka je k podání návrhu aktivně legitimována, neboť byla ke dni konání voleb zapsána ve stálém seznamu voličů pro volby do Zastupitelstva města Roudnice nad Labem.
7. Navrhovatelka se domáhala vyslovení neplatnosti voleb a neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva. V souladu s § 90 odst. 2 větou první s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 volebního zákona jsou v řízení o návrhu na neplatnost voleb a neplatnost hlasování účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena. Volebním orgánem v daném případě je v souladu s úpravou obsaženou v hlavě II volebního zákona Městský úřad Roudnice nad Labem. V souladu s aktuální judikaturou Ústavního soudu jsou pak dalšími účastníky řízení všechny volební strany, které v předmětných volbách získaly alespoň jeden mandát (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19). Vzhledem k tomu, že navrhovatelka neuvedla žádná konkrétní tvrzení, kterými by jakkoli zpochybnila volbu určitého kandidáta, soud z důvodu procesní ekonomie nepovažoval žádného z kandidátů za účastníka řízení a vycházel z toho, že jednotlivé volební strany dostatečně obhájí zájmy svých kandidátů.

8. Podle § 60 odst. 3 volebního zákona platí, že *„[n]ávrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, pokud má za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.“* Z odstavce 2 téhož ustanovení vyplývá, že *„[n]ávrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.“* Podle § 60 odst. 4 platí, že *„[n]ávrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.“* Z citovaných ustanovení vyplývá, že návrh na neplatnost voleb, hlasování či volby kandidáta je důvodný při splnění třech předpokladů, kterými jsou protizákonnost spočívající v porušení některého ustanovení volebního zákona, souvislost mezi touto protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro určitou volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty, jakož i to, že tato protizákonnost ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek voleb jako celek, resp. výsledek hlasování či výsledek volby kandidáta, a to hrubým způsobem. Protizákonnost musí dosahovat takové intenzity, že je možno důvodně předpokládat odlišné výsledky voleb, tedy jiné složení zastupitelského sboru, pokud by k takovému jednání nedošlo (tzv. „zatemnění“ volebního výsledku). Tyto jednotlivé předpoklady pro vyslovení neplatnosti voleb či hlasování ve volbách, které formuloval Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS, musí být splněny kumulativně. To znamená, že pokud kterýkoli z těchto předpokladů nenastal či nebyl prokázán, není možné návrhu vyhovět.
9. Ve vztahu k jednotlivým námitkám navrhovatelky považuje soud za potřebné v souladu s ustálenou judikaturou správních (volebních) soudů připomenout, že soudní řízení ve věcech volebních není založeno na principu inkvizičním, ve kterém by sám soud vyhledával veškeré relevantní důkazy k tvrzení účastníků, ale je založeno na zásadě, že každý musí svá tvrzení doložit dostatečnými důkazy. V tomto směru tedy navrhovatelku tíží důkazní břemeno, jehož neunesení má obecně za následek neúspěch v soudním řízení (srov. např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2011, č. j. 15 A 72/2011-87, nebo ze dne 11. 11. 2014, č. j. 40 A 21/2014-56). Tomu odpovídá i závěr Ústavního soudu vyslovený v jeho nálezu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, podle něhož *„... je lid zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.“*
10. V nálezu ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 787/06, k tomu Ústavní soud doplnil, že *„[v]olební soudnictví je založeno na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti. Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoli jako pouhou abstraktní možnost, nýbrž je třeba ji v řízení řádně prokázat.“* Ve shodě s názorem Krajského soudu v Plzni vyjádřeným v jeho usnesení ze dne 16. 11. 2006, č. j. 57 Ca 148/2006-40, k tomu zdejší soud dodává, že řízení o návrhu na neplatnost voleb, neplatnost hlasování či neplatnost volby kandidáta ve volbách do zastupitelstev obcí je řízením sporným, pro které platí povinnost navrhovatele tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti [srov. § 101 odst. 1 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] a označit důkazy k prokázání svých tvrzení [srov. § 101 odst. 1 písm. b) a § 120 o. s. ř.]. Soud v takovém řízení nemůže doplňovat či domýšlet chybějící tvrzení navrhovatele (navrhovatelky), jakož i z vlastní iniciativy dohledávat důkazy; v opačném případě by

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

narušil rovnost účastníků řízení podle čl. 1 Listiny základních práv a svobod vyjádřenou v § 36 odst. 1 s. ř. s.

11. V souladu s citovanou judikaturou bylo tedy na navrhovatelce, aby svá tvrzení o závažných pochybeních při posuzování hlasovacích lístků a při sčítání hlasů dostatečně doložila, což ovšem neučinila. Navrhovatelka ostatně ke svým tvrzením, která byla zcela nekonkrétní, vůbec žádné důkazy nepředložila ani nenavrhl. To současně znamená, že lze bez dalšího vycházet ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování v jednotlivých volebních okrscích, jejichž správnost, která se presumuje, ostatně ani navrhovatelka nijak nezpochybnila.
12. V této souvislosti soud poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2010, č. j. Vol 67/2010-47, podle něhož „... kterýkoliv kandidující subjekt (tzn. politická strana, jejich koalice a nezávislý kandidát) je oprávněn delegovat své zástupce do všech okrskových komisí ve volebním obvodu, kde podal přihlášku k registraci. Je proto primárně věcí samotných volebních aktérů, nacházejících se v prostředí svobodné politické soutěže, aby vzájemně kontrolovali dodržování stanovených pravidel. Součástí této kontroly je samozřejmě, ovšem pouze jako ultima ratio, také volební soud. Tento by měl do volebního procesu zasáhnout výjimečně, a to pokud se ostatní prostředky kontroly ukázaly jako neúčinné anebo nelze spravedlivě požadovat jejich vyčerpání a současně existují konkrétní skutečnosti naznačující porušení těchto pravidel způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb. Pro rozhodování volebního soudu je totiž důležitá zmíněná zásada, podle níž pokud by došlo k pochybení na úrovni okrskové volební komise, měla by být zjednána náprava pokud možno hned, na místě.“ S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a dodává, že primární kontrola průběhu hlasování, posuzování hlasů i jejich sčítání přísluší okrskové volební komisi. Ta ostatně má pro takový úkol nejlepší podmínky, jelikož její jednotliví členové mají možnost bezprostředně vnímat vše, co se v jejich volebním okrsku událo, a to jak při průběhu voleb, tak i při následném sčítání hlasů. Zároveň lze nejen s ohledem na účast osob delegovaných volebními stranami v okrskové volební komisi a slib složený všemi jejími členy předpokládat, že pokud by došlo k jakémukoli nezákonnému zásahu do volební místnosti, urny či volební dokumentace, k jakýmkoli nesrovnalostem při vyhodnocování platnosti a sčítání hlasů, případně k jinému porušení volebního zákona, jistě by tuto okolnost okrsková volební komise s ohledem na své povinnosti plynoucí z volebního zákona a ze složeného slibu zaznamenala v zápisu a řešila odpovídajícím způsobem. Nic takového se ovšem v případě voleb do Zastupitelstva města Roudnice nad Labem nestalo a v příslušných zápisech, které volební orgán soudu předložil v rámci vyžádané volební dokumentace, nejsou podchyceny žádné výhrady k průběhu voleb, hlasování či sčítání hlasů. Soud proto vyhodnotil tvrzení navrhovatelky o údajných závažných pochybeních při posuzování hlasovacích lístků a při sčítání hlasů jako nepodloženou spekulaci.
13. K tvrzení navrhovatelky, že výsledky hlasování z volebních okrsků č. 1, 4 a 9 byly odevzdány jako poslední, výrazně později než z ostatních okrsků, soud poznamenává, že se nejedná o porušení volebního zákona, natožpak o indicii o možném pochybení při sčítání hlasů nebo posuzování platnosti hlasovacích lístků. I v této souvislosti lze odkázat na zápisy o průběhu a výsledku hlasování v jednotlivých volebních okrscích, z nichž žádné pochybení nevyplyvá.
14. Soud v této souvislosti připomíná, že Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51, konstatoval, že „... striktní požadavek na předložení relevantních důkazních prostředků navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastní sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v daném případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb.“ Stejný názor zaujal ve svém usnesení ze dne 22. 1. 2019, sp. zn. II. ÚS 4169/18, také Ústavní soud a zdejší soud se s těmito závěry plně ztotožňuje. Žádné takové indicie však navrhovatelka neuvedla.

15. Za dané procesní situace shledal soud nadbytečným provádět navrhovatelkou požadované přepočítání hlasů, neboť navrhovatelka neuvedla žádná konkrétní tvrzení, která by byť jen naznačovala možné porušení volebního zákona, natožpak aby takové skutečnosti doložila. Pokud nebylo prokázáno porušení volebního zákona, nebyla splněna první z výše formulovaných podmínek pro vyhovění návrhu. Vzhledem k tomu, že navrhovatelka žádné jiné porušení volebního zákona netvrdila (ani neprokazovala), soud její návrh na vyslovení neplatnosti voleb, neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta neshledal důvodným, a proto jej zamítl.
16. V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. soud o návrhu rozhodl usnesením ve dvacetidenní lhůtě od okamžiku jeho doručení, a to bez nařízení jednání, neboť všechny potřebné skutečnosti bylo možné zjistit z předložené volební dokumentace, takže již nebylo zapotřebí provádět další dokazování.
17. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nej**sou přípustné opravné prostředky (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení **nabývá** právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Ústí nad Labem 25. října 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu